

EEN BETERE BIOTOOP BEGINT

BIJ JEZELF

Tekst Jeroen Koorevaar
Foto Daniel Peereboom

Jeroen Koorevaar is werkzaam bij Adviesbureau E.C.O. Logisch (www.eco-logisch.com). Voor inventarisatie en monitoren van (beschermde) flora/fauna en advies over toepassing van Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet bij projecten op gebied van ruimtelijke ontwikkeling.

Heeft u ook een eenvoudig uit te voeren maatregel om de biotoop te verbeteren? Mail uw tip naar redactie@koninklijke-jagersvereniging.nl o.v.v. biotooptip en wellicht wordt uw tip in een volgende editie vermeld. U ontvangt dan een zaadmengsel met inheemse soorten voor de aanleg van een stukje bloemrijk grasland of akkerrand.

Het agrarisch cultuurlandschap verliest door schaalvergroting steeds meer kleine elementen. Ruigten, struiken, heggen, wildakkers en faunaranden bieden dekking en voedsel voor het wild en vele andere diersoorten. In overleg met de grondgebruiker kan vaak met een kleine ingreep het landschap aantrekkelijker worden gemaakt voor de fauna. Ecoloog Jeroen Koorevaar geeft praktische tips.

Wat ga ik doen?

In het bijzonder in akkerbouwgebieden kunnen oevers van watergangen steil en structuurloos zijn. Hierdoor bieden deze weinig kansen voor plant en dier. Door het realiseren van natuurvriendelijke oevers ontstaan verschillende gradiënten en biotopen, waar planten en dieren van profiteren.

Voor welke soorten?

Oevers die vochtiger zijn bieden ruimte aan verschillende soorten planten en insecten. Deze zijn op hun beurt weer aantrekkelijk voor tal van andere soorten. Wilde eend en kraakeend kunnen nestelen tussen de begroeiing in de oeverzone. Doordat de nattere zones rijk zijn aan klein leven, zoals insecten en wormen, bieden deze ook foerageerplekken voor bijvoorbeeld Kievit, scholekster en watersnip.

Waar?

Vrijwel iedere watergang met steile oevers is geschikt om te voorzien van een natuurvriendelijke oever. Het mooiste is om hele watergangen aan te pakken, maar een paar secties van een meter of tien geeft ook al meer structuur aan de oever. Uiteraard kan de locatie en de beschikbare ruimte het beste in overleg met de grondgebruiker worden bepaald. Houd ook rekening met mogelijke eisen van waterschappen. Dit kan per waterschap verschillen. Vaak hebben zij handreikingen voor de aanleg van natuurvriendelijke oevers beschikbaar.

Wanneer?

Het aanleggen van een natuurvriendelijke oever kan het gehele jaar uitgevoerd worden, mits er geen vogels zitten te broeden of andere beschermde planten of dieren aanwezig zijn. Vanzelfsprekend moet ook rekening worden gehouden met de planning van de grondgebruiker.

Website biedt meer info

Natuurvriendelijke oevers kunnen op verschillende wijzen worden aangelegd. Sommige oevers nemen meer ruimte in beslag dan andere.

Op natuurvriendelijkeoevers.stowa.nl zijn verschillende typen terug te vinden. Kies een type dat past bij de omgeving en de soorten die er voorkomen.

Hoe ga ik te werk?

Wanneer een watergang over de gehele lengte wordt voorzien van een natuurvriendelijke oever of als de oever een groot verschil tussen maaiveld en waterpeil heeft, is het raadzaam gebruik te maken van een graafmachine of minigraver. Wanneer er kleine secties worden aangelegd en de afstand tussen maaiveld en waterpeil klein is, kan worden volstaan met een schep. Graaf een deel van de oever af, zodat er een flauw talud ontstaat dat voor een deel net onder het waterpeil uitkomt.

Wanneer de ruimte beschikbaar is, wordt liefst gekozen voor een oever van enkele meters breed met een talud van 1 op 5. Wanneer de ruimte beperkt is kan er ook voor worden gekozen om alleen direct langs de waterrand een smalle natuurvriendelijke oever te maken en de rest van de oever steiler te houden. De vrijgekomen grond kan worden afgevoerd of in hoopjes worden toegepast op delen van de oever. Zo ontstaat nog meer structuur langs de watergang. Het onderhoud van de oever is afhankelijk van de vegetatie die opkomt. Rietkragen kunnen eens in de drie jaar gefaseerd worden gemaaid. Kruidenrijke oevers kunnen eens per jaar na de zaadsetting worden gemaaid. Zo blijven de zaden beschikbaar voor het volgende seizoen. •